

Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM) ve Sektöre Etkileri

SKDM

SKDM, AB sınırları dahilinde ticari malların üretimi esnasında oluŐan karbon emisyon maliyetlerine eŐdeŐer bir maliyetin AB ülkelerine ithal edilen mallara da uygulanmasına ilişkin düzenleyici bir sistemdir. AB içinde mevcut durumda Emisyon Ticaret Sistemi (ETS) ile karbon fiyatlandırması uygulanmaktadır. SKDM ile mevcut uygulamadaki Emisyon Ticaret Sistemi'ne (ETS) eŐ deŐer bir karbon fiyatlandırma düzenlemesinin AB'ne ithal edilen ürünlere de uygulanması hedeflenmektedir. Bu sayede AB'nde faaliyet gösteren işletmelerin üretimlerini yurtdiŐına taŐıması sonucu oluŐabilecek karbon ka aŐı riskinin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır. AB organları tarafından SKDM ile ilgili olarak taslak bir metin üzerinde anlaŐılmıŐtır. Düzenleme AB Resmi Gazetesi'nde yayımlandıktan 20 gün sonra y r rl Őe girecektir.

BaŐlangıç Tarihi

SKDM uygulamasına 1 Ekim 2023'den itibaren bir geçiş süreci ile baŐlanacaktır. 1 Ekim 2023 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında sürecek olan geçiş dönemi boyunca ithalat ların veri toplama ve emisyonları raporlama y k ml l Ő  bulunacak olup, herhangi bir karbon vergisi alınmayacaktır. 1 Ocak 2026 tarihinden itibaren ise SKDM kapsamında mali yükümlülükler baŐlayacaktır.

 lke Bazında Kapsam

Teknik olarak AB'ye ihracat yapan tüm AB dıŐı  lkeler SKDM kapsamı dahilindedir. Ancak AB'deki ETS'ye eŐ deŐer bir karbon fiyatlandırma mekanizmasına sahip  lkeler SKDM kapsamı dıŐında tutulacaktır. AB'nin ETS düzenlemesini uygulayan Norveç, İzlanda, LihtenŐtayn, İsviçre, B singen, Heligoland, Livigno, Ceuta ve Melilla kapsam dıŐında tutulmaktadır.

DeŐer Bazında Kapsam

Toplam gönderim baŐına deŐeri 150 Euro'yu geçmeyen ticari malların düzenleme dıŐında bırakılması planlanmaktadır.

Sektör Bazında Kapsam

SKDM kapsamındaki sektörler demir- elik,  imento, alüminyum, gübre, elektrik ve hidrojen olarak belirlenmiŐtir. SKDM kapsamındaki ürünlerin üretiminde kullanılan aglomere edilmiŐ demir cevherleri, ferro-manganez, ferro-krom, ferro-nikel, kaolin ve diŐer kaolinli killer gibi girdiler de kapsama alınmıŐtır. Ayrıca düzenlemenin etkisiz kılınmasını önlemek amacıyla, vida ve civata gibi bazı iŐlenmiŐ ürünlerin de sürece dahil edildiŐi belirtilmektedir. Ayrıca 2030 yılına kadar, SKDM'nin organik kimyasallar ve polimerler de dahil olmak üzere AB ETS kapsamındaki tüm sektörleri içerecek Őekilde geniŐletilmesi hususunda da bir analiz yapılacaŐı ifade edilmektedir.

İMİB İŐtigel Alanında Yer Alan SKDM Kapsamındaki GTİP'ler	
GTİP Kodu	GTİP Açıklaması
2507.00.80.00.11	Kaolin - Ham Kaolinli
2507.00.80.00.12	Kaolin - �Ő�t�lm�Ő Kaolinli
7202.11.20.00.00	Ferro -Manganez - Granülometrisi <5mm. Manganez >%65. Karbon Oranı >%2 (Ceca)
7202.11.80.00.00	Ferro -Manganez - Karbon Oranı >%2 (Ceca)
7202.19.00.00.11	Ferro -Manganez - Granülometrisi <0,4mm, Manganez >%78, Karbon Oranı <%2 (Ceca)
7202.19.00.00.19	Ferro -Manganez - DiŐer
7202.41.10.00.00	Ferro -Krom - %4 <Karbon Oranı<%6
7202.41.90.00.11	AŐırlık İtibariyle %6'dan Fazla Karbon. %60 veya Daha Az Krom İçerenler
7202.41.90.00.12	AŐırlık İtibariyle %6'dan Fazla Karbon. %60'dan Fazla Krom İçerenler
7202.49.10.00.00	Ferro -Krom - Karbon Oranı < %0.05
7202.49.50.00.00	Ferro -Krom - %0.05 =<Karbon Oranı< %0.5
7202.49.90.00.00	Ferro -Krom - %0.5 < Karbon Oranı =< %4
7202.60.00.00.00	Ferro -Nikel

Emisyon Türü Bazında Kapsam

İlk etapta doŐrudan emisyonlar içinde deŐerlendirilen "sabit yanma" ve "proses emisyonları" ile dolaylı emisyonlar içindeki "enerjiden kaynaklanan dolaylı emisyonların" kapsam dahilinde olacaktır. "DoŐrudan emisyonlar", işletmelerin doŐrudan kontrolindeki üretim süreçlerinden kaynaklanan emisyonlar olarak tanımlanmaktadır. Bu tür emisyonlara üretim süreçlerinde kullanılan ısıtma ve soŐutma iŐlemlerinin oluŐturduŐu emisyonlar da dahildir. "Enerji dolaylı emisyonlar" ise ticari malların üretiminde sarf edilen elektrik enerjisinin elde edilmesinden kaynaklanan emisyonlardır. İlerleyen aŐamalarda diŐer dolaylı emisyonların da SKDM kapsamına alınması ihtimali bulunmaktadır. Demir- elik, alüminyum ve hidrojen sektörlerinde ise yalnızca doŐrudan emisyonlar kapsama dahil olacaktır.

Planlanan İŐleyiŐ

- Düzenlemenin yöneticisi olan Avrupa Komisyonu içinde merkezi bir kayıt sistemi açılacaktır.   nc  ülkelerden AB'ne ihracat gerçekleŐtiren firmaların "operatör" olarak bu sisteme kayıt olması gerekecektir. AB içindeki ithalat lar da "Yetkilendirilmiş Beyan Sahibi" olarak bu sisteme kayıt olacaklardır. Bu sistem sayesinde ihtiyaç duyulan ithalat ve emisyon bilgilerinin toplanması öngörülmektedir. Bu kapsamda AB'ne ihracat gerçekleŐtiren firmalardan emisyonlarını raporlamaları, akredite kuruluŐlara doŐrulatmaları ve ilgili bilgileri kayda almaları talep edilmektedir. Geçiş sürecinde sadece raporlama yapılması talep edilirken, işletmeler açısından SKDM ile ilgili herhangi bir mali yükümlülük oluŐmayacaktır.

- Geçiş dönemi boyunca 3'er aylık dönemler halinde "Yetkilendirilmiş Beyan Sahipleri" olarak tanımlanan AB'nde yerleşik işletmelerin ithal ettikleri ürünlere ilişkin "SKDM Raporları" hazırlanması gerekecektir. Yetkilendirilmiş Beyan Sahipleri ise, hazırlayacakları raporlarda yer alan verileri bahsi geçen merkezi sistem aracılığıyla üçüncü ülkelerdeki ihracatçılardan temin edeceklerdir. Mali yükümlülüklerin başlayacağı geçiş dönemi sonundan itibaren ise ihraç edilen ticari mallar ile ilgili emisyon bilgilerini içeren "SKDM Beyanı" hazırlanması gerekecektir.
- Geçiş dönemi sonrasında beyanname vermeye yetkili temsilci tarafından temsil ettiği ithalatçının ithal ettiği ürünlerin toplamından kaynaklanan sera gazı emisyonlarına karşılık gelecek sayıda SKDM sertifikası temin edilmesi gerekecektir. SKDM sertifikası, ithal edilen ürünle ilişkili her bir ton CO₂ eşdeğeri sera gazı emisyonuna tekabül eden elektronik bir sertifikadır. İşletmeler eksik miktardaki SKDM sertifikasını satın alarak tamamlayacaklardır.

SKDM Sertifikası Maliyeti

SKDM sertifika fiyatlandırması, açık artırma platformlarında yürütülen tüm AB ETS tahsisat ihalelerinin kapanış fiyatlarının ortalaması alınarak haftalık bazda hesaplanacaktır. Bu ortalama fiyat her haftanın son iş gününde AB Resmi Gazetesinde yayınlanacak ve takip eden haftada satışlarda uygulanacaktır. AB ETS karbon fiyatları son yıllarda büyük artış kaydetmiştir. 2021 yılında 28-89 Euro/ton aralığında seyreden AB ETS karbon fiyatı, 2022 yılında ise 55-97 Euro/ton aralığında değişim göstermiştir. 2023 yılı Mart ayında 105 Euro/ton ile zirve noktasına ulaşan AB ETS karbon fiyatı, 16 Mayıs 2023 tarihi itibarıyla 92,76 Euro/ton seviyesindedir.

SKDM Kapsamındaki GTİP'lerde İhracat

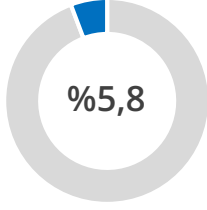
İMİB işteğal alanında yer alan SKDM kapsamındaki GTİP'lerde 2022 yılında toplam 371,8 milyon \$ ihracat gerçekleştirilmiştir. En fazla ihracat 175,82 milyon \$ ile "7202.41.90.00.12 - Ağırılık İtibariyle %6'dan Fazla Karbon. %60'dan Fazla Krom İçerenler" ve 172,83 milyon \$ ile "7202.49.50.00.00 - Ferro -Krom - %0.05 =<Karbon Oranı< %0.5" mal gruplarında yapılmıştır. 2022 yılında toplam maden sektörü ihracatı içinde SKDM kapsamındaki GTİP'lerden geçen ihracatın oranı %5,8'dir. SKDM kapsamındaki GTİP'lerden geçen toplam ihracat içinde AB'ye gerçekleştirilen ihracatın oranı %47,8'dir. AB'ye gerçekleştirilen toplam maden sektörü ihracatı içinde SKDM kapsamındaki GTİP'lerden geçen ihracatın oranı ise %8,0 olarak gerçekleşmiştir.

İMİB İşteğal Alanında Yer Alan SKDM Kapsamındaki GTİP'lerde 2022 Yılı İhracatı

GTİP Kodu	GTİP Açıklaması	Miktar (ton)	Yıllık Değ. (%)	Değer (milyon \$)	Yıllık Değ. (%)
2507.00.80.00.11	Kaolin - Ham Kaolinli	54.706	5,599	2,12	1,593
2507.00.80.00.12	Kaolin - Öğütülmüş Kaolinli	438	31	0,30	335
7202.11.20.00.00	Ferro -Manganez - Granülometrisi <5mm. Manganez >%65. Karbon Oranı >%2 (Ceca)	0	-99	0,0001	-99
7202.11.80.00.00	Ferro -Manganez - Karbon Oranı >%2 (Ceca)	223	-66	0,45	-56
7202.19.00.00.11	Ferro -Manganez - Granülometrisi <0,4mm, Manganez >%78, Karbon Oranı <%2 (Ceca)	338	-32	1,45	-18
7202.19.00.00.19	Ferro -Manganez - Diğer	64	72	0,16	55
7202.41.10.00.00	Ferro -Krom - %4 <Karbon Oranı<%6	14	1.252	0,11	4.315
7202.41.90.00.11	Ağırılık İtibariyle %6'dan Fazla Karbon. %60 veya Daha Az Krom İçerenler	8.165	-77	16,03	-64
7202.41.90.00.12	Ağırılık İtibariyle %6'dan Fazla Karbon. %60'dan Fazla Krom İçerenler	65.247	-33	175,82	21
7202.49.10.00.00	Ferro -Krom - Karbon Oranı < %0.05	380	-24	2,52	34
7202.49.50.00.00	Ferro -Krom - %0.05 =<Karbon Oranı< %0.5	24.657	-19	172,83	70
7202.49.90.00.00	Ferro -Krom - %0.5 < Karbon Oranı =< %4	8	0	0,04	51
7202.60.00.00.00	Ferro -Nikel	0,002	%100	0,001	%100
Toplam		154.239	-6,5	371,8	25,8

İMİB İŖtİgal Alanında Yer Alan SKDM Kapsamındaki GTİP'lerde AB'nin Payı (2022 Yılı Verileri)

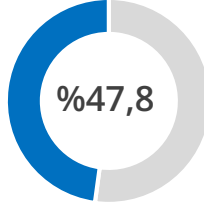
1) Toplam Maden Sektörü İhracatı İçinde SKDM Kapsamındaki GTİP'lerden Geçen İhracatın Oranı

Toplam Maden Sektörü İhracatı: 6,47 milyar \$

SKDM Kapsamındaki GTİP'lerden Toplam İhracat: 371.8 milyon \$

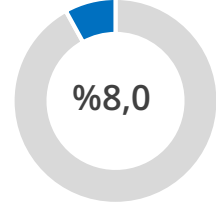
2) SKDM Kapsamındaki GTİP'lerden Geçen Toplam İhracat İçinde AB'ye GerekleŖtirilen İhracatın Oranı

SKDM Kapsamındaki GTİP'lerden Toplam İhracat: 371,8 milyon \$

SKDM Kapsamındaki GTİP'lerden AB'ye İhracat: 177.9 milyon \$

3) AB'ye GerekleŖtirilen Toplam Maden Sektörü İhracatı İçinde SKDM Kapsamındaki GTİP'lerden Geçen İhracatın Oranı

AB'ye GerekleŖtirilen Toplam Maden Sektörü İhracatı: 2.2 milyar \$

SKDM Kapsamındaki GTİP'lerden AB'ye İhracat: 177.9 milyon \$

Sektöre Olası Etkileri

SKDM kapsamındaki GTİP'lerin toplam maden sektörü ihracatı içindeki payı 2022 yılında %5,8 olarak gerekleŖmiŖtir. Bu oran içinde AB'ye gerekleŖtirilen ihracatın payı ise %47,8'dir. Bu kapsamda SKDM surecinden toplam Maden Sektörü ihracatının değer bazında yaklaşık %2,77'lik kısmının doğrudan etkilenmesi öngörülmektedir. SKDM'nin uygulanmaya baŖlanması ile birlikte kapsamda yer alan mal gruplarında yaŖanması öngörülen baŖlıca etkiler aŖaėıdaki listede sunulmaktadır.

- Maliyetler artışı:**
AB tarafından uygulanması planlanan SKDM sonucu yürürlüğe girecek karbon vergisinin, kapsam dahilindeki ürün gruplarında uluslararası ticaret maliyetlerini arttıracaağı, bu nedenle talep ve ihracata olumsuz etki oluŖturabileeeėi değerlendirilmektedir. Sure kapsamında karbon emisyonlarının azaltımı için yapılması uygun görülen yatırımlar ise yine ilave maliyetler oluŖturacaktır.
- Enerji yoğun sektörler daha fazla etkilenecek:**
SKDM kapsamında oluŖacak ilave maliyet karbon emisyonları ile doğru orantılı olduğundan, üretim ve ihracat surelerinde enerji yoğun prosesleri fazla olan ürün grupları SKDM'den diğer ürün gruplarına kıyasla daha fazla etkilenecektir.
- Gümrük iŖlem sureleri uzayabilir:**
Karbon emisyonlarına yönelik kompleks hesaplamalar gerektiren yapısı nedeniyle SKDM, gümrükleme iŖlemleri sırasında ilave kontrol ve prosedürlere ihtiyaç duyulmasına sebep olabilecektir. Bu durumun teslimat ve gümrük iŖlem surelerinin artmasına neden olabileeeği değerlendirilmektedir.
- Rekabetilikte risk ve fırsatlar:**
SKDM hem risk hem de fırsat sunmaktadır. SKDM ihracatçılar için rekabet gücü kaybına sebep olabilecek bir etki oluŖurma potansiyeli barındırmaktadır. Diğer yandan karbon emisyonlarında azaltım gerekleŖtirerek düzenlemelere uyum sağlayan ihracatçılar ise bu pazarlarda önemli bir rekabet avantajı elde edebilecektir.
- Tedarik zincirlerinde yeniden yapılanma:**
DıŖ ticarete konu ürünlerin taŖınması surelerinde açığa çıkan sera gazı miktarının karbon fiyatlandırma düzenlemeleri kapsamında ürün maliyetlerine yansımaları, pazara yakın olan coğrafyalardaki tedarik zincirlerinin tercih edilmesine sebep olabilir.
- SKDM uygulaması henüz tam olarak net değil:**
AB organları tarafından SKDM ile ilgili olarak taslak bir metin üzerinde anlaŖılmıŖtır. Ancak emisyon raporlaması ile ilgili kurallar henüz tam olarak belirlenmemiŖtir. Bu konuda AB organları arasında surecin tam olarak nasıl iŖleyeeėine yönelik grŖmeler devam etmektedir. Bu konudaki uygulama netleŖtikten sonra sektörlere olan etkileri daha ayrıntılı biçimde izlenebilecektir.